

Finanční základna podniku

Finanční základna podniku

souhrn finančních zdrojů, které podnik používá pro financování své činnosti

Členění finančních zdrojů

- ▶ zdroje vlastní
- ▶ zdroje cizí

Cizí zdroje

- ▶ cizí zdroje jsou dluhem podniku, který musí v určené době splatit
- ▶ podle doby splatnosti rozdělujeme cizí zdroje na krátkodobé (poskytované na dobu do jednoho roku) a dlouhodobé (poskytované na dobu delší než jeden rok)
- ▶ cizí zdroje představují závazky organizace vůči jiným subjektům

Cizí finanční zdroje:

A. rezervy

B. závazky

C. bankovní úvěry

A. Rezervy

jsou určeny k pokrytí budoucích závazků, u nichž je znám účel, je pravděpodobné, že nastanou, avšak zpravidla není jistá částka nebo datum, k němuž vzniknou

Zákon č. 593/1992 Sb.,
o rezervách pro zjištění základu daně
z příjmů, ve znění pozdějších novel

Rezervy:

- zákonné
- ostatní

Tvorbu zákonných rezerv lze zahrnout do daňově uznatelných nákladů a snížit základ pro výpočet daně z příjmů.

$$\text{základ daně} = \text{výnosy} - \text{náklady}$$

Podmínky tvorby zákonné rezervy

- ▶ rezervy na opravy dlouhodobého hmotného majetku s dobou odepisování minimálně 5 let
- ▶ tvorba rezervy musí být podložena písemně zpracovaným plánem opravy včetně rozpočtu
- ▶ rezerva musí být tvořena minimálně 2 zdaňovací období
- ▶ musí se jednat o velkou jednorázovou opravu

Maximální doba tvorby rezervy

- a)** ve 2. odpisové skupině 3 zdaňovací období
- b)** ve 3. odpisové skupině 6 zdaňovacích období
- c)** ve 4. odpisové skupině 8 zdaňovacích období
- d)** v 5. a 6. odpisové skupině 10 zdaňovacích období

výše rezervy ve zdaňovacím období =
celková rezerva : počet let její tvorby

B. Závazky

Závazek - povinnost zaplatit jinému subjektu

Závazky:

- krátkodobé
- dlouhodobé

Krátkodobé závazky

vůči:

- obchodním partnerům
- zaměstnancům
- správě sociálního pojištění
- zdravotním pojišťovnám
- státu aj.

Dlouhodobé závazky

- dlouhodobé přijaté zálohy
- vydané dluhopisy
- dlouhodobé směnky k úhradě apod.

C. Bankovní úvěry

půjčka z bankovních zdrojů podnikatelským subjektům k financování jejich finančních potřeb

úvěry jsou návratné peněžní vztahy, při nichž věřitel poskytuje konkrétní hodnoty k dočasnému používání

Zajištění bankovního úvěru

1. Zkouška úvěrové způsobilosti klienta
2. Limitování úvěru
3. Úvěrová kontrola dlužníka

1. Zkouška úvěrové způsobilosti klienta

komplexní zhodnocení veškerých rizik, která pro banku vznikají s trváním úvěrového vztahu ze strany žadatele o úvěr

Zkouška úvěrové způsobilosti:

- a) zkouška právních poměrů žadatele
- b) zkouška osobní důvěryhodnosti žadatele
- c) zkouška hospodářské situace žadatele

a) Zkouška právních poměrů žadatele

Osoby oprávněné k zastupování podniku:

- jsou jmenovány vlastníkem nebo statutárním orgánem podniku

Prokura - písemné udělení plné moci k vymezeným či veškerým úkonům při provozování podniku

b) Zkouška osobní důvěryhodnosti klienta:

informace jsou relativní, přesto se jedná o významnou charakteristiku žadatele

kvalitnější informace lze získat až na základě dlouhodobější spolupráce k klientem

c) Zkouška hospodářské situace žadatele

Komplexní zkouška hospodářské způsobilosti zahrnuje v podstatě 2 části:

- obchodní situaci podniku
- finanční situaci podniku.

2. Limitování úvěru

Banka rozčlení žadatele o úvěr do několika skupin podle jejich hodnocení:

- úvěrově způsobilé
- problematické
- úvěrově nezpůsobilé

3. Úvěrová kontrola dlužníka

Permanentní průběžná činnost během trvání úvěrového vztahu, kdy se v krátkodobých časových intervalech opakuje zkouška hospodářské situace žadatele.

Dlužník je povinen splácet

- ▶ hodnotu úvěru
- ▶ úrok

Úrok zahrnuje:

- úhradu nákladů banky
- odměnu banky za riziko

výše úroků se odvíjí od doby splatnosti úvěru

Velikost úroku se obvykle vyjadřuje pomocí úrokové míry (sazby), která je procentním vyjádřením zvýšení půjčené částky za určité časové období.

Typy úrokových sazeb

např. 3 % p.a.

p. a. - per annum, za rok

p. s. - per semestr, za pololetí

p. m. - per mensem, za měsíc

C. Bankovní úvěry

- peněžní
- závazkové

Bankovní úvěry podle doby splatnosti

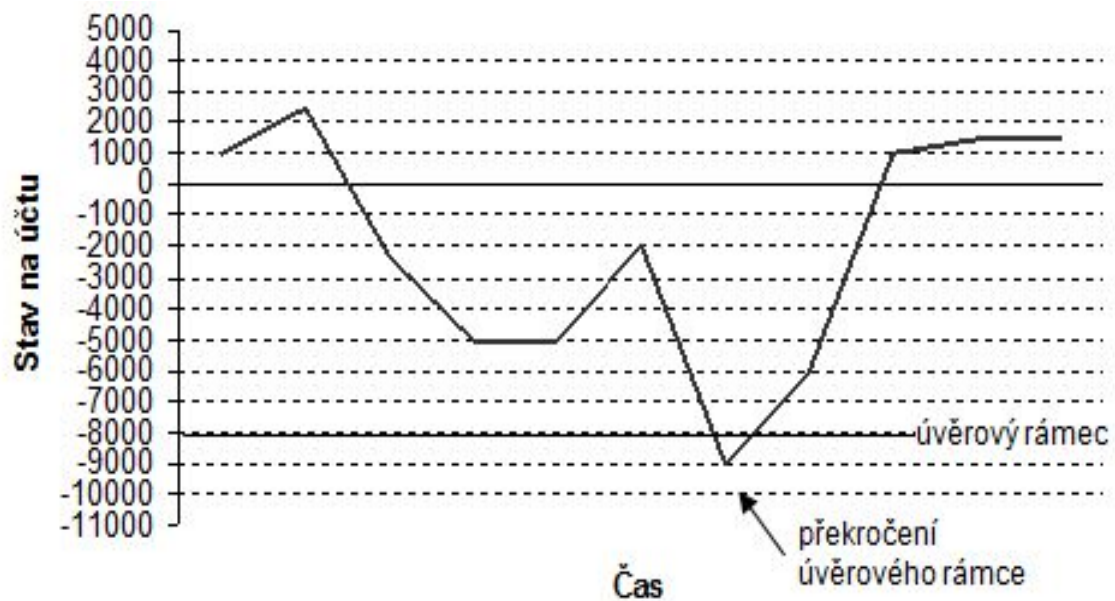
- I. krátkodobé
- II. střednědobé
- III. dlouhodobé

I. Krátkodobé peněžní úvěry

- ▶ krátkodobá bankovní půjčka
- ▶ revolvingový úvěr
- ▶ lombardní úvěr
- ▶ kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr

je poskytován na kontokorentním účtu klienta

Zůstatek na kontokorentním účtu

kreditní - kladný

debetní - záporný

Hlavní parametry kontokorentního úvěru

- ▶ *úvěrový rámec* (tedy maximální částka, kterou banka klientovi tímto způsobem půjčí)
- ▶ *úroková sazba* (cena takto vypůjčených peněz, současně se pohybuje 8 - 19 %)
- ▶ *poplatky* (za sjednání a vedení kontokorentu)

U kontokorentů není obvykle stanovena pevná splátka, klient je však povinen v určité době (zpravidla jeden rok) úvěr splatit, tedy se s účtem dostat „do plusu“.

Náklady na kontokorentní úvěr

= úroky + provize za pohotovostní peníze +
poplatek za vedení účtu + zvýšený úrok při
překročení sjednaného úvěrového rámce

Krátkodobé závazkové úvěry

- avalový úvěr
- akceptační úvěr

Avalový úvěr

- ▶ banka jím poskytuje záruku, že v případě platební neschopnosti dlužníka závazek uhradí
- ▶ tento typ úvěru bývá hojně využíván v oblasti zahraničního obchodu

Akceptační úvěr

- ▶ banka se stává hlavním dlužníkem, ovšem klient musí složit peníze u banky před splatností směnky, jinak začíná u banky čerpat úvěr
- ▶ slouží k financování oběhu zboží ve vnitřním i zahraničním obchodě (dodavatel je zaplacen směnkou)
- ▶ bankou akceptovaná směnka je mnohem jistější než směnka akceptovaná přímo kupujícím

III. Dlouhodobé peněžní úvěry

měly by sloužit k financování dlouhodobých potřeb podnikatelského subjektu, tzn. měly by být vždy spojeny s budováním materiálně-technické základny

Dlouhodobé peněžní úvěry

- úvěrový úpis
- hypotékární úvěr

Úvěrový úpis (investiční úvěr)

- ▶ na nákup dlouhodobého majetku nebo na účasti
- ▶ jsou postupně spláceny na základě splátkového kalendáře
- ▶ úroková sazba je zpravidla pevná
- ▶ pro banku se jedná o úvěr rizikový, vyžaduje zpravidla zajištění

Hypotéční úvěr

- ▶ úvěr na koupi nebo opravu nemovitosti
- ▶ je refinancován emisí hypotéčních zástavních listů

Postup při získávání hypotéčního úvěru:

- ▶ nabídka nemovitého majetku k zástavě
- ▶ zatížení tohoto majetku hypotékou
- ▶ emise hypotéčních zástavních listů bankou
- ▶ prodej hypotéčních zástavních listů na kapitálovém trhu a poskytnutí úvěru

Dodavatelský úvěr

- ▶ poskytují dodavatelé strojů a technologických celků, kteří podniku umožňují postupné splácení
- ▶ vyskytují u dodávek investičních celků na vývoz - je to způsob podpory exportu

Vyhodnocení majetkové a kapitálové struktury podniku

Rozvaha

- ▶ Rozvaha je jeden z nejdůležitějších finančních výkazů
- ▶ Je v ní zachycen majetek podniku a zdroje financování (vedeno v peněžních prostředcích)

Rozvaha	
Aktiva celkem	Pasiva celkem
A: Pohledávky za upsaný kapitál	A: Vlastní kapitál
B: Dlouhodobý majetek	B+C: Cizí Zdroje
C: Oběžný majetek	B: Rezervy
D: Časové rozlišení aktiv	C: Závazky
	D: Časové rozlišení pasiv

▶ Zlaté bilanční pravidlo

sladění časové vázanosti aktiv a pasiv

- ▶ Ideální stav
- ▶ Konzervativní způsob financování
- ▶ Agresivní způsob financování

▶ Pravidlo vyrovnaní rizika

vyšší, max. vyrovnaní podílu vlastního a cizího kapitálu

▶ Pari pravidlo

$$VK = DA$$

▶ Růstové pravidlo

tempo růstu tržeb > tempo růstu investic

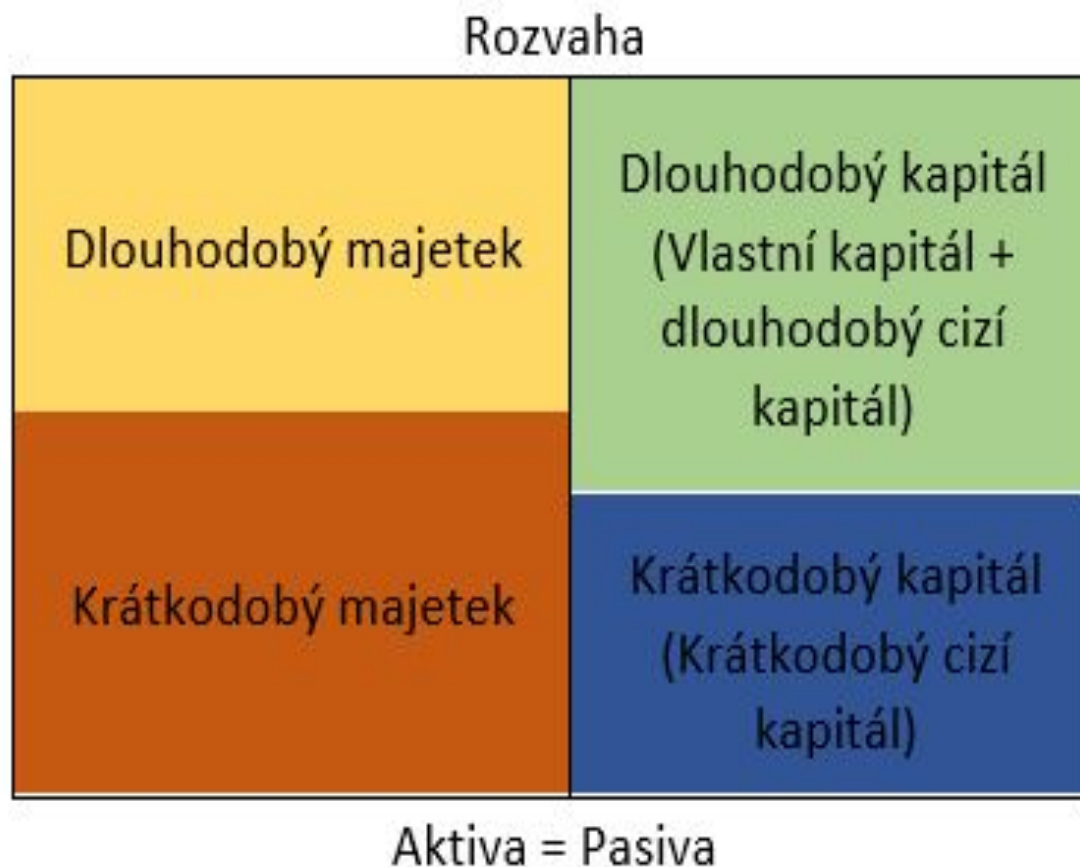
Ideální stav

Rozvaha

Dlouhodobý majetek	Dlouhodobý kapitál (Vlastní kapitál + dlouhodobý cizí kapitál)
Krátkodobý majetek	Krátkodobý kapitál (Krátkodobý cizí kapitál)

Aktiva = Pasiva

Konzervativní způsob financování

Agresivní způsob financování

$$WACC = \frac{CK}{K} * i(1 - D) + \frac{VK}{K} * k$$

kde:

CK - cizí kapitál

K - celkový kapitál

i - úroková míra

D - daňová sazba

VK - vlastní kapitál

k - požadovaná míra zhodnocení vlastního kapitálu

Ukazatele finanční analýzy

- ▶ Absolutní - horizontální a vertikální analýza
- ▶ Rozdílové - Čistý pracovní kapitál
- ▶ Poměrové - ukazatele zadluženosti a likvidity

Horizontální analýza rozvahy

$$\begin{aligned} & \text{ABSOLUTNÍ ZMĚNA} \\ & = \text{UKAZATEL}_t - \text{UKAZATEL}_{t-1} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{RELATIVNÍ ZMĚNA} \\ & = \frac{\text{ABSOLUTNÍ ZMĚNA}}{\text{UKAZATEL}_{t-1}} \times 100 [\%] \end{aligned}$$

Vertikální analýza rozvahy

Podstata vertikální analýzy spočívá ve vyjádření podílu jednotlivých položek účetních výkazů v procentech vzhledem ke stanovené základně - 100 %.

Rozdílové ukazatele - Čistý pracovní kapitál

= > ukazatel pracovního kapitálu

ČPK

= celková oběžná aktiva – celkové krátkodobé závazky

nebo

ČPK

= (dlouhodobé závazky + vlastní kapitál) – stálá aktiva

Poměrové ukazatele

- ▶ Ukazatele zadluženosti
- ▶ Ukazatele likvidity (platební schopnosti)

3. UKAZATELE ZADLUŽENOSTI

- ▶ Jedná se o ukazatele vztahu mezi cizími a vlastními zdroji podniku. Analýzou se potom zjišťují rizika věřitelů, že jejich pohledávky nebudou uhrazeny.
- ▶ Ukazatele
  - ▶ Celková zadluženost
  - ▶ Míra samofinancování
  - ▶ Míra zadluženosti vlastního kapitálu

- **Ukazatel míry celkové zadluženosti**

$$\text{míry celkové zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva}}$$

Dlouhodobá x krátkodobá zadluženost

- **Ukazatel míry zadluženosti vlastního kapitálu**

$$\text{míra zadluženosti VK} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{VK}}$$

4. UKAZATELE PLATEBNÍ SCHOPNOSTI

- ▶ Analýza platební schopnosti (likvidity ve smyslu solventnosti) zkoumá schopnost podniku hradit krátkodobé závazky
- ▶ poměřuje to, čím je možno platit, tím co je nutno platit.
- ▶ Ukazatele:
  - ▶ Běžná likvidita
  - ▶ Pohotová (krátkodobá) likvidita
  - ▶ Hotovostní (okamžitá) likvidita

Ukazatel likvidity prvního stupně (cash ratio) – také okamžitá nebo peněžní likvidita

$$\textit{okamžitá likvidita} = \frac{\textit{oběžná likvidní aktiva}}{\textit{krátkodobá pasiva}}$$

Ukazatel likvidity druhého stupně (quick ratio) – také krátkodobá likvidita

$$\textit{krátkodobá likvidita} = \frac{\textit{oběžná likvidní aktiva} + \textit{krátkodobé pohledávky}}{\textit{krátkodobá pasiva}}$$

Ukazatel likvidity třetího stupně (current ratio) – také běžná likvidita

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná likvidní aktiva} + \text{krátkodobé pohledávky} + \text{zásoby}}{\text{krátkodobá pasiva}}$$

Děkuji za pozornost